

Resume

Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet, delplan for H239 Alslev Ådal

Områdebeskrivelse

Habitatområde H239 Alslev Ådal ligger på Esbjerg Bakkeø. Det er en mindre smeltevandsdal, der støder op til Varde Å. Habitatområdet dækker et areal på ca. 457 ha, hvor de centrale elementer er selve ådalen og de tilstødende eng- og moseområder. Derudover indgår det Varde Sønderhede i habitatområdet. Varde Sønderhede er militært øvelsesterræn og ejet af Forsvaret. Alslev Å og Ådal er en vigtig spredningskorridor med forbindelser til Varde Å, Marbækområdet og Vadehavet.

Ved sammenløbet, ca. 8 km fra Ho Bugt, er Varde Å og Alslev Å tidevandspåvirket. Ca. 113 ha af ådalen blev fredet i 1977.

Vigtigste naturværdier

Hederne er arealmæssigt langt de vigtigste naturtyper i dette habitatområde. Langt hovedparten af de tørre og de våde heder findes på det militære øvelsesterræn, hvor det geologiske udgangsmateriale flere steder er flyvesand. I ådalen langs Alslev Å findes værdifulde sure overdrev på de stejle ådalsskrænter. Overdrev er generelt forholdsvis sjældne i de sydvestjyske landskaber.

Der er store mosearealer i ådalen, og selvom mange arealer er under tilgroning, findes der langs størstedelen af vandløbet spredte forekomster af rigkær og kildevæld med en varieret og værdifuld flora, med bl.a. tre arter af gøgeurt.

Alslev Å er reguleret på hele strækningen. På trods af dette, er alle de arter, der findes på udpegningsgrundlaget for området, knyttet til vandløbet. Flere af fiskearterne er dog pga. en dambrugsopstemning kun knyttet til den nedre del af vandløbet.

Alslev Å er en af de kun fire åer, der rummer en ynglebestand af snæbel. Snæbel findes kun i den danske del af Vadehavet, og gyder udelukkende i syd- og sønderjyske vandløb.

Odderen findes i området, der rummer en række gode levesteder for arten.

Trusler mod områdets naturværdier

Alle naturtyper i Natura 2000-området er negativt påvirket af luftbåret kvælstof. Den laveste tålegrænse er overskredet for alle naturtyper bortset fra dele af arealet med tidvis våd eng. Småsøer og vandhuller er endvidere truet af udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsjord. Desuden er nogle overdrevs- og engarealer påvirket af gødskning i nogle delområder, hvilket medfører forarmning af den naturlige vegetation.

Tilgroning med træer, buske og høje urter er en trussel for samtlige lysåbne naturtyper i området og for områdets sønaturtyper. Bjergfyr er udbredt i habitatområdet specielt på Varde Sønderhede hvor den udgør en trussel mod naturtyper som våd og tør hede.

Overgræsning eller for lidt eller manglende græsning med husdyr er en trussel mod naturindholdet på en række lysåbne naturtyper. U hensigtsmæssig hydrologi som følge af afvanding, dræning og udgrøftning udgør en trussel mod de fugtige naturtyper tidvis våd eng, kildevæld og rigkær.

Alslev Å er reguleret og kanaliseret over hele forløbet, hvilket påvirker vandløbets fysiske forhold, vandstand og vandkvalitet. Reguleringen og den årlige, hårdhændede vandløbsvedligeholdelse genererer en forøget sandvandring ned gennem vandløbet og giver anledning til tilsanding og bundhævning på de nederste kilometer. Sandvandringen har også negativ effekt på diversiteten af vandløbets dyr og planter.

I Alslev Å er spærringer den største direkte trussel mod flere fiskearter, sammen med manglende adgang til egnede gyde- og opvækstpladser.

Målsætning og indsats

I Alslev Ådal er der særlig fokus på ådalens truede naturtyper rigkær, våd hede og surt overdrev. Derudover prioriteres det højt at sikre Alslev Å som levested for snæblen.

Naturtyperne rigkær, våd hede og surt overdrev er truede på nationalt biogeografisk niveau. Naturtypernes areal øges, og der skabes økologisk sammenhæng mellem de fragmenterede forekomster. Invasive arter som bjergfyr søges bekæmpet, og deres spredning søges forebygget.

Alslev Å er levested for en række fiskearter på udpegningsgrundlaget, herunder snæblen, der er akut truet. Vandløbene sikres derfor som egnede levesteder for snæbel. Dette forudsætter fri passage og en selvreproducerende gydebestand i vandløbet.

Der sikres en hensigtsmæssig hydrologi på våd hede, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og rigkær. De terrestriske naturtyper skal sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje. Vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold samt kontinuitet.

Der sikres velegnede levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for alle arter på udpegningsgrundlaget.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X		

Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		
Sammenkædning af naturarealer Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.		X		